

Information till medborgare runt branden i Kagghamra

Botkyrka kommun vill med detta brev informera er som boende runt branden i Kagghamra om den senaste utvecklingen.

Detta är ett komplement till den information som vi lägger upp på vår websida botkyrka.se och i våra sociala mediekkanaler. Syftet med att skicka detta brev är att också nå medborgare som inte tar del av det vi informerar om i de kanalerna.

Läget per den 15 februari

Räddningstjänsten beskriver att avfallshögen till stora delar nu är täckt av sand. Arbetet med täckningsarbetet har gått bra och enligt plan. Räddningsinsatsen fortgår, bland annat med att täcka in hela avfallshögen. Kommunen förbereder nu hantering och insatser för när räddningstjänst lämnar över ansvaret för det fortsatta arbetet till den privata markägaren som bär det juridiska och ekonomiska ansvaret för marken och eftersläckningsarbetet.

Botkyrka kommun har sedan brandens start samverkat med regionala, nationella och internationella myndigheter och experter för att kunna besluta om skyddsåtgärder. Det har under arbetsgång blivit tydligt att lagarna, direktiven och ansvaret kring avfall och avfallsbränder är ytterst otydliga och ger kommunen begränsade rättigheter att agera.

Kommunen har och fortsätter genomföra mätningar av såväl luft som vatten. Kommunen kommer att få och publicera en rapport över grund-, yt- och lakvatten under kommande vecka, vilket kommer att vara ett vägledande underlag för hur vi går vidare med vattenfrågorna.

Kommunen beslutade att den 6 februari, erbjuda upp till två luftrenare per hushåll som bor inom en radie av 3 kilometer från branden. Denna rekommendation kvarstår från Tom Bellander, professor i miljömedicin. Samtidigt fortsätter kommunens arbete för att få bort sophögen vid Kagghamra.

Kommunen har under många år försökt stoppa verksamheten i Kagghamra, och samtliga beslut som fattats har upphävts av både länsstyrelsen och miljödomstolen till förmån för markägaren och bolag som överklagat.

Vill du som medborgare ställa frågor eller komma i kontakt med oss, skicka dem på följande mailadress medborgarcenter@botkyrka.se eller ring 08-530 610 00.

Här nedan har vi samlat ett antal frågor och svar som är aktuella idag 15 februari, 2021.

Vad är status kring platsen?

Räddningstjänsten låter per den 15 februari meddela att avfallshögen nästan är täckt i sin helhet och att arbetet på platsen fortsätter under veckan. De har också publicerat en film på sin FB-sida med en lägesbeskrivning, där det beskrivs att röken minskat väsentligt. Rök kan dock fortsatt finnas vilket tyder på att det fortfarande brinner. Mer information kommer löpande och uppdateras på <https://www.sbff.se/aktuellt/>.

Vilka försiktighetsåtgärder fortsätter?

Efter en analys av nya luftmätningar rekommenderade kommunens expert Tom Bellander, professor i miljömedicin, att ytterligare försiktighetsåtgärder borde vidtas. Hans bedömning var att de som bor inom en radie av tre kilometer från branden och upplever besvär även inomhus kan överväga att använda luftrenare som uppfyller högt ställda krav.

Kommunen beslutade därför den 6 februari, att erbjuda upp till två luftrenare per hushåll som bor inom en radie av 3 kilometer från branden. Denna rekommendation kvarstår från Tom Bellander.

Hur kommer vi mäta påverkan på vatten?

Kommunen kommer att få och publicera en rapport över grund-, yt- och lakvatten under vecka 7, vilket kommer att vara ett vägledande underlag för hur vi går vidare med vattenfrågorna. Det vi ser som mest prioriterat är att identifiera och hantera lakvatten från avfallshögen och hindra att vidare spridning till Kagghamraån och Kaggfjärden sker. Vidare ser vi ett behov av ta utökade prover i grundvattenförekomsten.

Hur kommer vi mäta brunnar?

Kommunen kommer att ta vattenprover i grundvattentäkten för att undersöka eventuella föroreningar. Resultaten från de första grundvattenproverna inväntas under vecka sju. Vi håller även på att utreda om det finns någon djupgående borrhållsbrunn som vi kan använda för provtagning. Medborgare som är oroliga för sitt vatten är välkomna att kontakta kommunens miljöenhet för vägledning kring provtagning.

Hur kommer vi mäta påverkan på luft?

Kommunen kommer fortsatt att mäta partiklar, sot och kväveoxider även efter att branden är täckt. I nuläget pågår även analyser av tungmetaller och

toxicitetstester som vi väntar svar på. Vi har också haft viljan att mäta halten dioxin i röken, men på grund av att det inte gick att mäta i partikelfiltren vilket tidigare antagits, så har vi inte kunnat göra det. Prover på dioxiner kommer dock att finnas på vatten.

Vart ska man vända sig för problem med hälsa?

Om man upplever problem med sin hälsa ska man ringa 1177 alternativt kontakta din vårdcentral.

Vart ska man vända sig för problem med djur?

Det är i första hand Länsstyrelsen som har tillsynsansvar för djuren. Vi från kommunens sida har samlat ett flertal experter och aktörer till ett möte för att få fram ett bättre beslutsunderlag för de åtgärder som behöver vidtas. Vi kommer förse Länsstyrelsen med frågor och de kommer att bistå oss i detta arbete.

Det är också fortsatt Länsstyrelsen som ansvarar för frågor som rör djurskydd, till exempel om ventilation, utevistelse, tillfälliga uppställningar mm. Observera dock att det är Jordbruksverket som ger eventuella dispenser från den lagstiftning som gäller. Vänd dig till veterinär om ditt djur blir sjukt. Och kontakta ditt försäkringsbolag för eventuella ersättningar.

Vem ska man rikta sina försäkrings- och ersättningsanspråk mot?

Kommunen anser att försäkringsanspråk ska riktas mot det egna försäkringsbolaget. Är man inte nöjd med försäkringsbolagets bedömning kan man kontakta deras kundombudsman för att överklaga beslutet. Är man därefter fortfarande inte nöjd kan man vända sig till Allmänna reklamationsnämnden.

Eventuella kostnadsanspråk som inte täcks av den enskildes försäkring ska i första hand riktas mot verksamhetsutövaren, även om bolaget är under rekonstruktion. I andra hand riktas anspråk mot markägaren.

Vad gör vi nu för att se till att detta inte kan ske igen?

Vi vill att detta aldrig ska hända igen. Det handlar inte minst om att lagen måste ändras: Vi har idag en tandlös lagstiftning som gör att en kommun som drabbas av detta inte haft möjlighet att stänga ned verksamheter som utnyttjat kryphål i lagen. Men vi som kommun har nu också ett ansvar att informera andra aktörer och kommuner, hur detta kunde ske och vad man ska göra för att det aldrig ska hända igen.

Vad gör vi mot markägaren?

Alla markägare har ett långtgående ansvar för det som sker på hens mark. Markägaren måste se till att människors hälsa, djur och natur och miljö inte

skadas av verksamhet som hen eller andra bedriver på hens mark och ansvaret omfattar både förebyggande och avhjälpande åtgärder. Det ansvaret försvinner inte bara för att markägaren upplåter sin mark åt andra att bedriva verksamhet på den. På kommunägd mark finns ett betydligt större handlingsutrymme för kommunen att avbryta avtal med oönskad verksamhet.

Finns det en evakueringsplan?

Nej, inte i nuläget. Det är räddningstjänst som beslutar om evakuering i det akuta räddningsskedet som vi nu befinner oss i. Bedömningar görs löpande och vi står i daglig kontakt med räddningstjänsten.

Vad görs för de boende?

Kommunen beslutade den 6 februari om att erbjuda boende inom 3 000 meter luftrenare, detta efter att ha fått indikationer från mätningarna för flyktiga organiska ämnen (VOC) om att vissa av dessa ämnen finns i höga halter. Mätningen utfördes vid ett inversionsskikt (vilket är sämsta tänkbara förhållande) och kommunen tog beslutet utifrån en försiktighetsaspekt. Kommunen publicerar dagliga uppdateringar om röken på hemsidan. Där finns också råd och rekommendationer för de som påverkas av röken.

För ni dialog med de kringliggande kommunerna?

Vi har dialog med omkringliggande kommuner inom vårt Södertörnssamarbete, vilka även följer informationen på vår hemsida.

Vad har det här för effekter på området i långa loppet?

Det kommer att få effekter på området men hur mycket och i vilken omfattning är ännu för tidigt att svara på. Det kommer även an på vilka åtgärder som kommer att vidtas framöver. Ambitionen är att det ska bli så liten skada som möjligt för de boende och detsamma avseende miljöskada.

Vilken radie från branden räknas som påverkat område?

Det är svårt att svara på eftersom det beror på hur vinden ligger. Men känner man obehag, till exempel irritation av ögon eller luftvägar, av röken ska man följa rekommendationerna, det vill säga vistas inomhus med stängd ventilation.

Vad gör kommunen för att samma sak inte ska hända på avfallsanläggningen i Kassmyra?

Det pågår ett arbete tillsammans med Räddningstjänsten för att ta fram en åtgärdsplan för att förhindra ett liknande scenario i Kassmyra.